

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym, w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik /spr./

Sędziowie: SO Dorota Maciejewska Papież

SO Anna Judejko

Protokolant: stażysta Patrycja Rataj

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Anny Oszwałdowskiej-Kocur

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2015 r.

sprawy **D. K.**

oskarżonego o czyn z art. 226§1kk, art. 222§1kk.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 13 lutego 2015r., sygnatura akt IIIK113/14

1. utrzymuje mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowania odwoławcze w kwocie 50 zł i wymierza mu 180 zł opłaty za drugą instancję.

Dorota Maciejewska-Papież Sławomir Olejnik Anna Judejko

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 13 lutego 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 113/14 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu uznał oskarżonego **D. K.** za winnego popełnienia przestępstw z art. 226 § 1 k.k. i z art. 222 § 1 k.k., za które wymierzył oskarżonemu kary odpowiednio 3 i 6 miesięcy ograniczenia wolności, sprowadzając je w punkcie III do kary łącznej 7 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązując oskarżonego do wykonywania nieodpłatnej, dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, na jej poczet zaliczając okres zatrzymania w dniu 24 listopada 2013 roku.

W ostatnim punkcie wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu, zwalniając oskarżonego od ich ponoszenia i nie wymierzając mu opłaty.

Od powyższego wyroku apelację wniósł **obrońca oskarżonego** zaskarżając powyższe orzeczenie w punkcie III, tj. w zakresie, w jakim Sąd wymierzył oskarżonemu karę ograniczenia wolności i zarzucając powyższemu orzeczeniu rażącą niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu kary surowszej rodzajowo aniżeli grzywna, którą Sąd zgodnie z art. 222 § 1 k.k. oraz art. 226 § 1 k.k. mógł wymierzyć jako karę samoistną.

Przy tak sformułowanym zarzucie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w wysokości uznanej za stosowną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów oraz możliwości majątkowych oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego okazała się niezasadna.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż w ocenie Sądu Okręgowego w Poznaniu Sąd I instancji w sposób zgodny z przepisami procedury karnej przeprowadził postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie a z przeprowadzonych dowodów wyprowadził właściwe wnioski. Uzasadnienie orzeczenia Sądu Rejonowego spełniało zarazem wymogi wskazane w treści art. 424 k.p.k. i odzwierciedlało tok rozumowania oraz wnioski płynące z analizy dowodów. Sąd Okręgowy wreszcie nie dostrzegł uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., które powodowałyby konieczność uchylecia wyroku niezależnie od granic zaskarżenia. Istotnym jest przy tym, że ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy nie kwestionowała żadna ze stron postępowania a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego wymierzenia oskarżonemu zbyt surowej kary należy podkreślić, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary można zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara – jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia – nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich istotnych okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami i wskazówkami jej wymiaru, a inaczej mówiąc, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiące ustawową (art. 53 k.k.) zasadę sądowego wymiaru kary, zostały przekroczone i orzeczona kara w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą. Sąd Najwyższy poprzez swoje orzecznictwo starał się znaleźć „miarę” dla kryterium „współmierności”. Tak więc w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 listopada 1973 roku (sygn. akt III Kr 254/73, opublikowanym w OSNPG z 1974 r., z. 3-4) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 387 pkt 4 k.p.k. (odpowiadający art. 438 pkt 4 obecnie obowiązującemu k.p.k. –przyp. S.O.) zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można by było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji rewizyjnej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 50 k.k. (obecnie art. 53 k.k. – przyp. S.O.) oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego”.

Rażąca niewspółmierność wymierzonej kary zachodzi zatem wtedy, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych za przypisane przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celu kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu Okręgowego nie sposób uznać, aby wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe oraz kara łączna były rażąco niewspółmierne w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

Sąd Rejonowy wymierzając oskarżonemu kary za poszczególne z przypisanych mu przestępstw uwzględnił bowiem w należytych stopniu zarówno okoliczności obciążające (w szczególności zaś znaczny stopień społecznej szkodliwości przypisanych mu zachowań) jak i łagodzące w postaci młodego wieku oskarżonego i jego dotychczasowej niekaralności za popełnienie przestępstwa, dzięki czemu wymierzone ww. kary jednostkowe nie tylko mieszczą się w granicach sędziowskiego wymiaru kary, ale są również karami adekwatnymi do stopnia społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu jak i stopnia jego zawinienia. Również kara łączna ukształtowana została w sposób uwzględniający dyrektywy jej wymiaru.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż wymierzając karę sąd musi także wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć. Sens zapobiegawczego oddziaływania kary sprowadza się do odstraszenia sprawcy od ponownego wejścia na drogę przestępstwa. Wychowawcze cele kary realizowane są przez kształtowanie

postawy sprawcy, do której istoty należy krytyczny stosunek do własnego czynu oraz do przestępstwa w ogóle. Sąd odwoławczy stoi przy tym na stanowisku, iż kara ograniczenia wolności co do zasady – z uwagi na obciążenia związane z jej wykonaniem – niesie za sobą większy ładunek wartości wychowawczych niż kara grzywny. Nawet zatem przy przyjęciu, iż oskarżony byłby w stanie uiścić karę grzywny, nie zmieniłoby to przekonania o adekwatności kary orzeczonej przez Sąd Rejonowy do stopnia społecznej szkodliwości czynu jak i stopnia zawinienia oskarżonego.

Nie sposób przy tym zgodzić się z autorem apelacji, iż wykonywanie kary ograniczenia wolności uniemożliwi oskarżonemu zarobkowanie. Oskarżony zobowiązany bowiem został do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, a więc ok. 5 godzin tygodniowo. Ilość czasu poświęcanego na prace społeczne nie będzie zatem w żaden sposób kolidować z prowadzoną przez oskarżonego działalnością.

Jednocześnie zdaniem Sądu odwoławczego kara ograniczenia wolności w sposób dalej idący niż kara grzywny wdroży oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego w przyszłości

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy utrzymał je w mocy.

W ostatnim punkcie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 2 ust. 2 w zw. z art. 8 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r., Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł oraz wymierzył D. K. opłatę za drugą instancję w kwocie 180 zł, nie znajdując podstaw do zwolnienia ww. od obowiązku ich ponoszenia. Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania winno bowiem stanowić wyjątek od zasady, iż ponosi je ta strona, która swym zachowaniem wygenerowała ich powstanie, zaś w odniesieniu do oskarżonego Sąd nie znalazł podstaw, by od wskazanej wyżej zasady odstąpić. D. K. posiada bowiem stałe źródło dochodów i koszta we wskazanej wyżej wysokości jest w stanie ponieść.

Dorota Maciejewska – Papież Sławomir Olejnik Anna Judejko